

Nr 256.

Av herr **Bäcklund**, om pension åt förra småskollärarinnan Hildegard Charlotta Lindberg.

Förra småskollärarinnan Hildegard Charlotta Lindberg, född Pettersson, född den 3 oktober 1883, har enligt uppgift tjänstgjort såsom lärarinna under en tid av 16 år och avgick från tjänsten den 30 juni 1921. Hon var allaredan vid avgången från tjänsten, som lärarinna vid Astranna småskola i Flo skoldistrikt, under juni månad sjuk i ledreumatism, vilket är styrkt av läkarintyg.

Lindbergs sjukdom förvärrades sedermera under det året, så att hon ej kunde mottaga erbjuden tjänstgöring vid Ulfstorps småskola i St. Levene skoldistrikt. Brevet, vari erbjudandet gjordes, finnes alltjämt kvar och är daterat den 21 december 1921. Därav framgår också tydligt, att Lindberg gjort förfrågan för erhållande av annan tjänst inom detta skoldistrikt. Detta utgör således ett starkt bevis, att Lindberg icke tänkt upphöra med lärarinnetjänsten efter avgången från Astranna småskola. Men den omnämnda sjukdomen förvärrades under året och lade hinder i vägen för vidare anställning inom skoltjänsten. Varför jag velat framhålla detta är beroende på, att vid myndigheternas behandling av frågan om pension åt Lindberg vill det synas, som om detta förhållande icke i tillräcklig grad vunnit beaktande, utan fast mera det förhållandet, att Lindberg avgick från tjänsten i Astranna småskola den 30 juni 1921. Det vill också synas, som om Lindbergs ingångna äktenskap under juli månad samma år fått spela en viss roll, som bevis för att avgången från Astranna småskola innebar en tänkt avgång från all skolverksamhet. Emellertid klarlägger det åberopade brevet på ett tydligt sätt, att så icke var fallet. Att Lindberg ingick i äktenskap under juli månad 1921 bör inte på något sätt jäva det läkarintyg, som utfärdats över hennes hälsotillstånd i juni månad samma år, vilket angiver, att hon då led av den sjukdom, som sedermera gjort henne till fullständig invalid.

Skolrådet i Flo skoldistrikt har genom sin ordförande ansökt om pension för Lindberg hos statens pensionsanstalt och sedermera den 15 februari 1926 fullföljt ärendet genom till Konungen ingivna besvär över anstaltens beslut. Genom Kungl. Maj:ts beslut den 24 februari 1928 har skolrådets besvär icke föranlett ändring i anstaltens beslut att icke tilldela Lindberg sökt pension.

Emellertid finner man av handlingarna, att samme skolrådsordföranden C. A. Källner, som gjort anteckning i Lindbergs tjänstebok om avgången från Astranna småskola, på ett ihärdigt och hedrande sätt ansökt om pensionen och anfört besvären till Konungen. Både av åtgärderna och av det i handlingarna anförda framgår tydligt, att skolrådsordföranden ansett Lindbergs

förhållanden sådana, att hon bort tillerkännas pension. Där spåras inte heller någon tveksamhet om att Lindberg var sjuk, innan hon lämnade tjänsten den 30 juni 1921. Av de handlingar, som finnas i ecklesiastikdepartementet, har jag bland annat inhämtat, att ärendet varit remitterat för utlåtandes avgivande till medicinalstyrelsen. Mot denna myndighets yttrande över Lindbergs sjukdom kan givetvis inget anföras av mig, men vad som förvånade mig var, att skolinspektörens avgivna yttrande över skolförhållandena, vilka enligt min mening bestyrka Lindbergs egen utsago om skolklokalens dåliga beskaffenhet, icke varit remitterade till medicinalstyrelsen. Det är ju inte uteslutet, att nämnda styrelses utlåtande kunnat röna viss inverkan utav skolinspektörens bestyrkan, att Lindbergs bostad i flera avseenden var bristfällig. Och det är väl också tydligt, att övrig handläggning av ärendet rönt inverkan i högsta grad av medicinalstyrelsens utlåtande.

Om det trots allt, av formella skäl, inte går att få beviljat en regelrätt pension enligt pensionsanstaltens reglemente, så finns det i detta fall så många ömmande skäl, som ändå tala för en pension från staten, att riksdagen på dessa grunder i likhet med vad som skett flera gånger tidigare hjälper den som är sjuk och nödställd. Omnämnda lärarinna har under sin tjänstetid varit delaktig i pensionsanstalten och erlagt avgifter för pensioneringen. Omedelbart efter sedan hon ingått i äktenskap förvärrades hennes sjukdom och hindrade hennes vidare anställning som lärarinna. Hennes man var då handlande i Flakeberg, men hans ekonomiska ställning blev avsevärt försämrad, då han på allt sätt sökte hjälp för sin hustrus sjukdom. Det är ett otal läkare, sjukhus och badanstalter, som hon under tiden fått söka, men utan resultat för hälsan. Men under tiden har mannens ekonomi försämrats och han har måst lämna affären. Nu har han inget annat till sin och hustruns försörjning än en befattning som poststationsföreståndare i Edsbyörke, med en lön av 650 kronor per år. Härav följer givetvis, att den läkarevård, som skulle behövas för hustrun, icke av ekonomiska skäl går att anskaffa. Det är en hård lott med enbart fattigdomen, men då det allt ifrån äktenskapets ingående blev sjuklighet, som ledde till fullständig invaliditet för hustrun, så är det ju tydligt nog, att det inte funnits någon glädje inom denna familj.

Hade äktenskapet icke kommit till stånd, hade givetvis fru Lindberg för längesedan varit tillerkänd pension från pensionsanstalten, då hon på grund av sin nuvarande sjukdom, som fanns före äktenskapet, nödgats lämna tjänsten i skolan. Under sådana förhållanden är det ju ingen orimlighet, om hon nu av samma orsak får sin pension.

På grund av motion nr 31 i första kammaren år 1923 beslöt riksdagen att tillerkänna en f. d. lärarinna i Umeå en årlig pension av 1,600 kronor. Hon hade av religiösa skäl lämnat sin anställning i skolan och hade på den grund förverkat sin pensionsrätt. Detta ärende hade också varit föremål för Kungl. Maj:ts prövning. Riksdagen fann emellertid förhållandet så ömmande, att motionärernas begäran om pension bifölls. Vid en jämförelse med föreliggande beslut och den av mig framförda frågan om pension åt förre lärar-

innan Lindberg, torde vara lika goda skäl för en pensions beviljande i detta fall. Och de ömmande omständigheterna torde för Lindberg vara väl så kraftiga.

Handlingar, som styrka vad jag anfört, skola av mig överlämnas till vederbörande utskott.

Med återopande av det anförda hemställes,

att riksdagen må medgiva, att förra lärarinnan vid Astranna småskola i Flo skoldistrikt, Hildegard Charlotta Lindberg, må från och med den 1 januari 1929 under sin återstående livstid uppbära en årlig pension, till samma belopp, som skulle tillkommit henne i årlig pension, om hon på grund av sjukdom förklarats vara pensionsberättigad vid avgången från skolan.

Stockholm den 21 januari 1929.

Helge Bäcklund.

I motionens syfte instämma:

Carl Arr. Anderson.

Emil Bengtsson.
